

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/241.00.01/М- ОК10-2024
	Випуск ___	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк. 19 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО
Науково-методичною радою
Державного університету
«Житомирська політехніка»
протокол від 15 серпня 2024 р. №04

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
для самостійної роботи здобувачів вищої освіти
з навчальної дисципліни
«ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ РЕГІОНУ»
для студентів освітнього ступеня «магістр»
денної форми навчання
спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа»
освітньо-професійна програма «Готельно-ресторанна справа»
факультет бізнесу та сфери обслуговування
кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

Рекомендовано на засіданні
кафедри туризму та готельно-
ресторанної справи
26 червня 2024 року протокол №08

Розробник: кандидат історичних наук, доцент кафедри туризму та готельно-
ресторанної справи ЛЮБЧЕНКО Валентина

Житомир
2024

Методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/241.00.01/М- ОК10-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк. 19 / 2

«Туристично-рекреаційний потенціал регіону» для студентів галузі знань 24 «Сфера обслуговування» спеціальності 241 «Готельно-ресторанна сфера» освітнього ступеня «магістр» денної форми навчання. – Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2024. – 19 с.

Укладач:

ЛЮБЧЕНКО Валентина, к.і.н., доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи

Рецензенти:

к.е.н., доц. кафедри менеджменту, бізнесу та маркетингових технологій Ігор БУРАЧЕК

доцент. кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Віталіна КАЛЕНСЬКА

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/241.00.01/М- ОК10-2024
	Випуск _____	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк. 19 / 3

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Тема 1 Теоретико-методологічні основи дослідження туристичного комплексу регіону	6
Тема 2 Туристично-рекреаційні ресурси: поняття та класифікація. Природні рекреаційні туристичні ресурси України.....	6
Тема 3. Історико-культурні туристичні ресурси: сутність та види.....	6
Тема 4. Інфраструктурні туристичні ресурси.....	6
Тема 5. Рекреаційно-туристичне районування України.....	7
Тема 6. Туристичні ресурси Столичного та Північно-Західного туристичних регіонів.....	7
Тема 7. Культурна інфраструктура Столичного та Північно-Західного туристичних регіонів.....	7
Тема 8. Перспективи розвитку Столичного та Північно-Західного туристичних регіонів.....	8
Індивідуальні завдання.....	8
Зразки тестових завдань.....	9
Контрольні питання з дисципліни	13
Список рекомендованої літератури.....	18

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/241.00.01/М- ОК10-2024
	Випуск _____	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк. 19 / 4

ВСТУП

Метою вивчення навчальної дисципліни «Туристично-рекреаційний потенціал регіону» є сформуванати у студентів глибокі теоретичні знання та практичні навички, необхідні для оцінки, аналізу і раціонального використання туристично-рекреаційних ресурсів регіону, враховуючи природні, культурно-історичні, економічні та соціальні чинники; підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних вирішувати складні завдання сфери туризму й гостинності з урахуванням регіонального аспекту та територіального розміщення туристсько-рекреаційних ресурсів.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- ознайомити з класифікацією туристично-рекреаційних ресурсів України (природних, культурно-історичних, економічних, соціальних, тощо) та розуміти взаємозв'язок між природними умовами, туристичною привабливістю та інфраструктурою регіону;

- засвоєння теоретико-методологічних основ аналізу та оцінки туристично-рекреаційного потенціалу території, вмінь планування та прогнозування розвитку туристичних ресурсів з урахуванням змін у природному середовищі, економіці та суспільстві;

- виявлення основних проблем та перспектив функціонування туристично-рекреаційної галузі України, в тому числі через проведення порівняльного аналізу різних регіонів України та світу щодо їх туристичного потенціалу;

- вивчення характерних рис та особливостей організації туристично-рекреаційного потенціалу Поліського регіону;

- визначення перспективних напрямків функціонування туристично-рекреаційного потенціалу Поліського регіону.

Зміст навчальної дисципліни «Туристично-рекреаційний потенціал регіону» направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа»:

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру готельно-ресторанної справи.

ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК3. Здатність до аналізу, оцінки, синтезу, генерування нових ідей

ЗК4. Здатність працювати в команді.

СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій, використовувати міждисциплінарні дослідження аналізу стану розвитку глобальних та локальних ринків готельних та ресторанних послуг для розв'язання складних задач розвитку готельного і ресторанного бізнесу

СК2. Здатність систематизувати та синтезувати інформацію для врахування крос-культурних особливостей функціонування суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу

СК3. Здатність планувати та здійснювати ресурсне забезпечення діяльності суб'єктів готельного і ресторанного бізнесу

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/241.00.01/М- ОК10-2024
	Випуск ___	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк. 19 / 5

СК7. Здатність до підприємницької діяльності

СК12. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі готельно-ресторанної справи у мультидисциплінарних контекстах, у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації.

СК13. Здатність аналізувати і використовувати у професійній діяльності готельно-ресторанні ресурси регіонів

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 242 «Готельно-ресторанна справа»:

ПРН1. Розробляти і приймати ефективні рішення з питань розвитку суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики, забезпечувати їх реалізацію, аналізувати і порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та імовірні наслідки їх впливу.

ПРН4. Здійснювати моніторинг кон'юнктури ринку готельних та ресторанних послуг

ПРН7. Досліджувати моделі розвитку міжнародних та національних готельних і ресторанних мереж (корпорацій)

ПРН13. Аналізувати готельно-ресторанні ресурси та соціально-економічні передумови функціонування суб'єктів готельно-ресторанного бізнесу в регіонах

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати додатково наступні Soft skills:

- *комунікативні навички*: письмове, вербальне й невербальне спілкування; уміння грамотно спілкуватися по e-mail; вести дискусію і відстоювати свою позицію; навички працювати в команді;

- *уміння виступати привселюдно*: навички, необхідні для виступів на публіці; навички проведення презентації;

- *керування часом*: уміння справлятися із завданнями вчасно;

- *гнучкість і адаптивність*: гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;

- *лідерські якості*: уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння ставити мету, планувати діяльність;

- *особисті якості*: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/241.00.01/М- ОК10-2024
	Випуск ___	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк. 19 / 6

Тема 1. Теоретико-методологічні основи дослідження туристичного комплексу регіону.

Туризм і рекреація: зміна підходів до їх вивчення.

Історія вивчення в Україні проблем туристичного потенціалу.

Поняття «туристичний комплекс регіону».

Міжгалузевий туристичний комплекс.

Регіональний ресурсний підхід.

Тема 2 Туристично-рекреаційні ресурси: поняття та класифікація. Природні рекреаційні туристичні ресурси України.

Класифікація туристичних ресурсів.

Природні рекреаційні туристичні ресурси України

Рельєф. Водні рекреаційні ресурси.

Лісовий фонд.

Об'єкти природно-заповідного фонду.

Етнографічні особливості розселення населення регіону.

Національні природні парки.

Тема 3. Історико-культурні туристичні ресурси: сутність та види.

Архітектурні пам'ятки України.

Оборонні та фортифікаційні пам'ятки.

Сучасний стан їх використання у туризмі.

Цивільна архітектура України.

Сакральна архітектура України.

Дерев'яна сакральна архітектура України.

Тема 4. Інфраструктурні туристичні ресурси.

Альтернативні транспортні комунікації.

Підприємства готельного та ресторанного господарства України.

Підприємства готельного господарства.

Готельне господарство: сутність та види готелів та інших закладів розміщення.

Особливості розвитку вітчизняного готельного господарства.

Рівень диференціації готельних послуг в Україні.

Показник забезпеченості готелями.

Стан розвитку альтернативних економічних закладів розміщення.

Санаторно-курортне господарство.

Санаторно-курортний комплекс як сукупність закладів для оздоровлення та відпочинку.

Спеціалізація (медичний профіль) курортів України.

Географічний аналіз санаторно-курортних закладів України.

Підприємства ресторанного господарства.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/241.00.01/М- ОК10-2024
	Випуск _____	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк. 19 / 7

Сутність та види закладів ресторанного господарства.
Франчайзингова схема організації ресторанного бізнесу. Мережеві ресторани.

Тема 5. Рекреаційно-туристичне районування України.

Кластери. Характеристика туристичних кластерів України.
Туристично-рекреаційне районування та схема економічного районування України.

Методика визначення ресурсно-рекреаційного рейтингу території.
Ресурсно-рекреаційний паспорт території.
Перспективи розвитку регіональної рекреації і туризму.
Чинники уповільнення розвитку туризму в Україні та шляхи їх подолання.
Перспективи розвитку туризму в Україні в умовах воєнного стану та після завершення війни.

Тема 6. Туристичні ресурси Столичного та Північно-Західного туристичних регіонів.

Історико-культурні туристські ресурси, археологічні ресурси, біосоціальні ресурси регіону.

Етнографічні особливості.
Найбільш відомі фестивалі.
Санаторно-курортні заклади регіону.
Національний природний парк «Шацький» та його використання у туризмі.
Чорнобиль як об'єкт «темного туризму».
Готельне господарство Столичного та Північно-Західного туристичних регіонів.

Параметри обслуговування туристів підприємствами готельної індустрії.
Проблеми й перспективи розвитку готельного господарства Столичного та Північно-Західного туристичних регіонів.

Тема 7. Культурна інфраструктура Столичного та Північно-Західного туристичних регіонів.

Територіальне розміщення історико-культурних туристичних ресурсів регіону.

Особливості використання та охорони історико-культурних рекреаційних ресурсів в області.

Мережа культурних закладів Столичного та Північно-Західного туристичних регіонів, та її особливості.

Музеї Столичного та Північно-Західного туристичних регіонів та економічні показники їх діяльності.

Театральне мистецтво.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/241.00.01/М- ОК10-2024
	Випуск ___	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк. 19 / 8

Тема 8. Перспективи розвитку Столичного та Північно-Західного туристичних регіонів.

Формування засад оптимальної регіональної туристичної політики в Столичному та Північно-Західному туристичному регіоні.

Сільський зелений туризм та перспективи його розвитку.

Основні напрямки вдосконалення структури державного та регіонального управління туризмом.

Програми розвитку туристичної сфери окремих областей Столичного та Північно-Західного туристичних регіонів.

Індивідуальні завдання

1. Підготувати доповідь-презентацію на одну із запропонованих тем:

1. Законодавчі акти, що регулюють туристичну діяльність в Україні.
2. Лісові туристичні ресурси регіону
3. Класифікація об'єктів природо-заповідного фонду України.
4. Незвичні та цікаві музеї регіону.
5. Використання замків у туризмі.
6. Культурно-історичні ресурси регіону.
7. Історико-культурний і природний потенціал території в системі міжнародного і внутрішнього туризму.
8. Природна та історико-культурна спадщина ЮНЕСКО в Україні.
9. Санаторно-курортне господарство регіону: сучасний стан і перспективи розвитку.
10. Сакральна архітектура України

2. Пройти онлайн курс на платформі Prometheus «Спадщина для соціальної згуртованості під час війни: кейси українських культурних дієвців» (доступний на платформі з 10.09.2024 року)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015		Ф-19.10- 05.01/241.00.01/М- ОК10-2024
	Випуск ___	Зміни 0	Екземпляр № 1 Арк. 19 / 9

Зразки тестових завдань

№п/п	Запитання	Варіанти відповідей
1	Туристичні ресурси – це	<p>А. сукупність природно-кліматичних, оздоровчих, історико-культурних, пізнавальних та соціально-побутових ресурсів певної території, які задовольняють різноманітні потреби туриста;</p> <p>Б. частина туристично-рекреаційного потенціалу певної території, яка включена до складу туристичного продукту і підлягає реалізації з туристичною метою;</p> <p>В. сукупність споруд, будівель, систем і служб, необхідних для функціонування галузей матеріального виробництва та забезпечення умов життєдіяльності суспільства;</p> <p>Г. частина будівель, споруд, систем і служб, які задовольняють потреби відпочиваючих.</p>
2	Рекреаційні ресурси – це	<p>А. сукупність наявних природних, соціально-економічних і культурно- історичних передумов певної території в організації рекреаційно-туристичної діяльності;</p> <p>Б. об'єкти і явища природного та антропогенного походження, що мають сприятливі для рекреаційної діяльності якісні і кількісні параметри і виступають матеріальною основою для територіальної організації оздоровлення і лікування людей, формування і спеціалізації рекреаційних районів (центрів) та забезпечують їх економічну ефективність;</p> <p>В. сукупність компонентів і властивостей природного середовища, які сприяють рекреаційній діяльності, але при цьому не є її матеріальною базою;</p> <p>Г. рівень сукупного антропогенного впливу на природний комплекс певної території в процесі рекреаційної діяльності.</p>
3	Головною властивістю рекреаційних ресурсів є	<p>А. здатність відновлюватись;</p> <p>Б. можливість їх накопичення;</p> <p>В. здатність відновлювати і розвивати духовні та фізичні сили людини;</p> <p>Г. розвивати фізичні сили</p>
4	Сукупність відомостей про кількісний і якісний стан природних ресурсів, їх економічну оцінку називається	<p>А. кадастр;</p> <p>Б. фонд;</p> <p>В. кодекс;</p> <p>Г. архів.</p>
5	Які ресурси відносяться до соціально-економічних	<p>А. земельні;</p> <p>Б. ландшафтні;</p> <p>В. пам'ятки історії;</p> <p>Г. транспортна інфраструктура.</p>
6	Сукупність компонентів і	<p>А. рекреаційні ресурси;</p> <p>Б. рекреаційні умови;</p>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/241.00.01/М- ОК10-2024
	Випуск ___	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк. 19 / 10

	властивостей природного середовища, які сприяють рекреаційній діяльності, але при цьому не є її матеріальною базою – це	В. природні умови; Г. природні ресурси.
7	Які ресурси відносяться до природних рекреаційних ресурсів	А. бальнеологічні; Б. пам'ятники архітектури; В. пам'ятники археології; Г. монастирські комплекси
8	Ресурсний потенціал туристичного комплексу України – це	А. всі види ресурсів, що використовуються для створення національного тур продукту; Б. природні ресурси (пляжні, бальнеологічні тощо), що використовуються в цілях організації туризму; В. частина фінансових ресурсів держави, що формуються за рахунок функціонування національного туристичного комплексу; Г. культурно-історичні ресурси, що визначають туристично-рекреаційну спеціалізацію певної території.
9	Які туристичні ресурси відносяться до історико-культурних	А. ландшафтні; Б. інфраструктурні; В. архітектурні комплекси; Г. культурні ландшафти
10	Психолого-естетичний тип рекреаційної оцінки туристичних ресурсів включає	А. емоційні дії природного чи культурного середовища; Б. придатність ресурсів для організації певних видів туризму; В. економічну ефективність використання природних ресурсів у туризмі; Г. складання схеми інтенсивності, характер освоєння території.
11	До якого виду туристичних ресурсів відносяться лікувальні грязі, мінеральні води	А. ландшафтні; Б. біологічні; В. водні; Г. бальнеологічні.
12	Для класифікації туристичних ресурсів застосовують такі підходи	А. Сутнісний та діяльнісний Б. Атрактивний та ціннісний; В. Функціональний та еколого-економічний; Г. Всі вищеперераховані підходи.
13	Відповідно до ціннісного підходу туристичні ресурси розрізняють	А. об'єкти показу, які включають до складу тур продукту і використовують як елементи програмного забезпечення турів та об'єкти дозвілля, які можуть становити як програмне забезпечення, так і входити до складу додаткових послуг, що надаються в місцях

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015		Ф-19.10- 05.01/241.00.01/М- ОК10-2024
	Випуск ___	Зміни 0	Екземпляр № 1 Арк. 19 / 11

		<p>відпочинку;</p> <p>Б. туристичні блага, споживання яких не залежить від людської діяльності, туристичні блага споживання яких залежить від екологічного стану території і природоохоронної діяльності, туристичні ресурси постійного моніторингу і відповідного вкладання капіталу і праці на відновлення ресурсів, їх атрактивних властивостей, туристичні ресурси цільового призначення, створені задля поживлення туристичної діяльності;</p> <p>В. світова культурна і природна спадщина та національне культурно-історичне і природне надбання;</p> <p>Г. вичерпні та невичерпні туристичні ресурси.</p>
14	Відповідно до еколого-економічного підходу туристичні ресурси розрізняють	<p>А. об'єкти показу, які включають до складу тур продукту і використовують як елементи програмного забезпечення турів та об'єкти дозвілля, які можуть становити як програмне забезпечення, так і входити до складу додаткових послуг, що надаються в місцях відпочинку;</p> <p>Б. туристичні блага, споживання яких не залежить від людської діяльності, туристичні блага споживання яких залежить від екологічного стану території і природоохоронної діяльності, туристичні ресурси постійного моніторингу і відповідного вкладання капіталу і праці на відновлення ресурсів, їх атрактивних властивостей, туристичні ресурси цільового призначення, створені задля поживлення туристичної діяльності;</p> <p>В. світова культурна і природна спадщина та національне культурно-історичне і природне надбання;</p> <p>Г. вичерпні та невичерпні туристичні ресурси.</p>
15	Рекреаційні ресурси визначають	<p>А. планувальну організацію рекреаційних комплексів;</p> <p>Б. архітектуру рекреаційних утворень;</p> <p>В. види рекреаційної діяльності і профіль рекреаційних утворень;</p> <p>Г. економічну ефективність.</p>
16	Який клімату переважає на території України	<p>А. Помірний;</p> <p>Б. Континентальний;</p> <p>В. Помірно-континентальний;</p> <p>Г. Субтропічний.</p>
17	Виходячи з показників психолого-естетичної оцінки, найбільший ступінь контрастності, пейзажної насиченості та унікальності мають такі форми рельєфу	<p>А. Українські Карпати, Кримські гори;</p> <p>Б. Поліська низовина, Карпати, Приазовська височина;</p> <p>В. Кримські гори, Причорноморська низовина;</p> <p>Г. Подільська, Волинська, Хотинська височини</p>
18	Водні природні	А. Гідрологічні (річки, водосховища) і бальнеологічні

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/241.00.01/М- ОК10-2024
	Випуск ___	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк. 19 / 12

	рекреаційні ресурси – це	(мінеральні й термальні води) ресурси; Б. Лімнологічні (річки, водосховища і ставки, канали і моря) і бальнеогрязьові (запаси грязей) ресурси; В. Гідрологічні й лімнологічні (річки, водосховища і ставки, канали і моря) і бальнеогрязьові (запаси грязей) ресурси; Г. Гідрологічні й лімнологічні (річки, водосховища і ставки, канали і моря), бальнеологічні (мінеральні і термальні води) і бальнеогрязьові (запаси грязей) ресурси.
19	Найбільш відома група озер Волині	А. Білі озера; Б. Придунайські озера; В. Шацькі озера; Г. Довгі озера
20	Найвищий водоспад в Україні знаходиться в	А. Карпатах; Б. на Поділлі; В. на Поліссі; Г. в Криму
21	Печера України, яка визнана найдовшою гіпсовою печерою у світі	А. Кришталева; Б. Млинки В. Попелюшка; Г. Оптимістична
22	Найбільша кількість спелеоресурсів в Україні знаходиться	А. АР Крим, Тернопільська, Чернівецька обл.; Б. Вінницька, Закарпатська, Івано-Франківська обл.; В. Одеська, Херсонська, Хмельницька обл.; Г. Волинська, Житомирська, Київська.
23	Озокерит інакше називають	А. Гірський віск; Б. Бджолиний віск; В. Пелоїд; Г. Прополіс
24	Оздоровчий комплекс, розташований на території з унікальними рекреаційними ресурсами, що виступають основним компонентом технології інтенсивного оздоровлення рекреантів називається	А. санаторій (або пансіонат) з лікуванням; Б. санаторій-профілакторій; В. будинок чи пансіонат відпочинку, база відпочинку; Г. реабілітаційний центр
25	Національний парк - це	А. територія, звичайно визначена у законі, що охороняється від більшості типів людської діяльності; Б. територія, звичайно визначена у законі, що охороняється від забруднення; В. територія, звичайно визначена у законі та у державній власності, що охороняється від забруднення; Г. територія, звичайно визначена у законі та у державній власності, що охороняється від більшості типів людської діяльності та забруднення.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/241.00.01/М- ОК10-2024
	Випуск _____	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк. 19 / 13

Контрольні питання з дисципліни

1. Дайте визначення поняттю «туристичні ресурси».
2. Доведіть необхідність класифікації туристичних ресурсів.
3. Назвіть основні підходи до класифікації туристичних ресурсів.
4. Розкрийте сутність підхід до класифікації туристичних ресурсів.
5. В чому полягає сутність ціннісної класифікації туристичних ресурсів?
6. В чому полягає сутність функціональної класифікації туристичних ресурсів?
7. Які підходи та принципи можуть бути застосовані при вивченні та дослідженні туристичних ресурсів?
8. Розкрийте етапи збору та обробки інформації, що використовується в дослідницькій роботі при вивченні туристичних ресурсів.
9. Розкрийте суть поняття «рекреаційно-туристичний потенціал» території.
10. Які методи оцінки туристично-рекреаційних ресурсів Ви знаєте?
11. У чому полягає складність та неоднозначність оцінки рекреаційних ресурсів?
12. Типи рекреаційно-туристичних територій за технологічним принципом оцінки.
13. Рентна (грошова) оцінка туристичних ресурсів. Зв'язок з еколого-економічним підходом до визначення та класифікації туристичних ресурсів.
14. Кадастр та реєстр туристичних ресурсів.
15. Методи оцінки природних туристичних ресурсів.
16. Методи оцінки туристичних ресурсів антропогенного походження.
17. Опишіть основні параметри конфігурації території держави.
18. Дайте порівняльну характеристику України по загальним показникам площі та кількості населення з іншими державами Європи.
19. Які визначні географічні точки знаходяться на території України?
20. Охарактеризуйте основні риси географічного положення України.
21. Охарактеризуйте транспортно-географічне положення держави та визначіть його вплив на розвиток туризму.
22. Як демографічна ситуація і розселення населення впливає на розвиток туризму в державі?
23. Проаналізуйте природні відмінності основних ландшафтних зон України. Як ці зміни впливають на розвиток туризму?
24. В яких кліматичних поясах знаходиться Україна?
25. Показники клімату, що використовуються при характеристиці природних ресурсів території (температура повітря, режим ультрафіолетової радіації, типи повітряних мас, річний хід опадів).
26. Які умови впливають на диференціацію кліматичних показників на

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/241.00.01/М- ОК10-2024
	Випуск _____	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк. 19 / 14

території України?

27. Дайте загальну характеристику кліматичних туристських ресурсів України та їх придатності для літніх і зимових видів відпочинку.

28. Перерахуйте які кліматичні області та підобласті виділяються на території України.

29. Дайте характеристику основних кліматичних елементів областей регіону, та їх можливе використання в цілях туризму.

30. Дайте характеристику основних кліматичних елементів континентальної області України, та її можливе використання в цілях туризму. Назвіть основні кліматичні курорти, які тут розміщуються.

31. Дайте загальну характеристику рельєфу території України, яким чином його особливості впливають на розвиток туризму?

32. Навіть основні низовинні території України та опишіть їх використання з метою розвитку туризму.

33. Назвіть основні підвищені ділянки території України та опишіть їх використання з метою розвитку туризму.

34. Дайте оцінку можливостей використання Українських Карпат для різноманітних видів туризму. Назвіть основні зимові центри гірськолижного відпочинку.

35. Дайте оцінку можливостей використання Кримських гір для різноманітних видів туризму.

36. В яких карстових областях зосереджені основні спелеологічні туристські ресурси держави. Наведіть географічні назви печер для кожної області.

37. Назвіть основні складові та загальні характеристики гідрологічних туристських ресурсів України.

38. Охарактеризуйте основні річки України та їх використання в якості туристських ресурсів. Назвіть головні ріки України.

39. Визначте роль водосховищ в задоволенні рекреаційних потреб населення держави. Назвіть основні водосховища.

40. Назвіть відомі водоспади України.

41. Дайте визначення поняттю «природні курортні (лікувальні) ресурси» та складові які до нього входять.

42. Що таке мінеральні води?

43. Що таке лікувальні грязі (пелоїди)?

44. Що таке озокерит? Назвіть найбільші родовища озокериту.

45. Охарактеризуйте запаси ресурсів лікувальних мінеральних вод в Україні та регіональні відмінності в їх територіальному поширенні.

46. Охарактеризуйте сучасний рівень використання лікувальних мінеральних вод. Назвіть основні бальнеологічні курорти держави.

47. Які види мінеральних вод Ви знаєте?

48. Які підходи до класифікації мінеральних вод виділяють?

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/241.00.01/М- ОК10-2024
	Випуск ___	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк. 19 / 15

49. Які типи мінеральних вод за хімічним складом найбільше поширені на території України?
50. Проаналізуйте географію розповсюдження бальнеологічних курортів в Україні.
51. Охарактеризуйте запаси ресурсів мінеральних грязей та сучасний рівень їх використання для цілей санаторно-курортного господарства.
52. Проаналізуйте географію розповсюдження грязьових курортів в Україні.
53. Проаналізуйте географію розповсюдження курортів змішаного профілю в Україні.
54. На яких курортах і яким чином в Україні використовуються спелеологічні природні лікувальні ресурси?
55. Ресурси солоних мінеральних озер. Територіальні особливості їх поширення.
56. Дайте загальну характеристику наявності та складу природних біологічних туристських ресурсів.
57. Охарактеризуйте природні біологічні рослинні туристські ресурси України та їх використання з метою розвитку туризму.
58. Охарактеризуйте природні біологічні тваринні туристські ресурси України та їх використання з метою розвитку туризму.
59. Визначте місце лісових ресурсів в системі біотичних природних ресурсів.
60. Опишіть структуру та склад об'єктів ПЗФ України.
61. Які види рекреаційного використання можливо здійснювати на територіях і об'єктах ПЗФ?
62. Які з категорій об'єктів ПЗФ на сучасному рівні найбільш задіяні в сфері туризму і відпочинку на Україні?
63. Охарактеризуйте насиченість окремих регіонів держави об'єктами ПЗФ.
64. Назвіть найвідоміші в Україні заповідники, біосферні резервати, НПП, парки садово-паркового мистецтва в Україні.
65. Дайте визначення понять «Червона книга України» та «Зелена книга України». Визначте основні відмінності між ними.
66. Дайте визначення поняттю «історико-культурні ресурси» охарактеризуйте їх склад.
67. Назвіть види культурно-історичних ресурсів.
68. Дайте характеристику та проаналізуйте географію розповсюдження архітектурних історико-культурних ресурсів в Україні.
69. Назвіть національні архітектурні та історико-культурні заповідники держави.
70. Що відноситься до пам'яток археології?
71. Які види культурно-історичних об'єктів відносяться до архітектурних?
72. Назвіть українські історичні (історико-географічні) землі.
73. Які є види етнічних ресурсів?

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/241.00.01/М- ОК10-2024
	Випуск	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 19 / 16

74. Назвіть найвідоміші пам'ятки археології на Україні.
75. Перерахуйте історичні пам'ятки пов'язані з визначними подіями в історії України.
76. Охарактеризуйте тематичну спрямованість та географію поширення музеїв в Україні.
77. Наведіть приклади та проаналізуйте географію біографо соціальних історико-культурних ресурсів.
78. Перерахуйте етнографічні області України.
79. Як етнографічні ресурси використовуються на сучасному етапі розвитку туризму в Україні?
80. Перерахуйте історико-культурні об'єкти України, які включені до Списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО і перспективні об'єкти.
81. Перерахуйте визначні музеї України.
82. Назвіть визначні пам'ятки фортифікаційного зодчества України.
83. Проаналізуйте використання фортець України в туризмі.
84. Охарактеризуйте історико-архітектурний ансамбль Києва.
85. Проблема туристичного районування територій, основні школи та підходи.
86. Поняття туристичного районування, об'єкти районування.
87. Таксономічні одиниці туристичного районування.
88. Що Ви розумієте під поняттям «ресурсно-рекреаційна паспортизація регіонів»?
89. Характеристика мережі туристичних регіонів України.
90. Поясніть наявність значної кількості варіантів класифікації туристських територій України.
91. Назвіть дослідників які працювали над проблематикою туристично-рекреаційного районування в Україні.
92. Дайте загальну характеристику туристським ресурсам Столичного регіону.
93. Назвіть та виділіть відмінності підрайонів в межах Північно-Західного регіону району.
94. Дайте загальну характеристику туристичним ресурсам Поліського туристичного району.
95. Оцініть сприятливість кліматичних ресурсів області для здійснення рекреації та туризму в області.
96. Прослідкуйте вплив кліматичних факторів на сезонність туризму в окремих областях досліджуваного регіону.
97. Охарактеризуйте бальнеологічні рекреаційні ресурси регіону.
98. Охарактеризуйте ландшафтні рекреаційні ресурси областей регіону Чи сприяють вони психо-емоційному відновленні сил людини?
99. Охарактеризуйте водні рекреаційні ресурси областей, їх склад та придатність для рекреації та туризму.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/241.00.01/М- ОК10-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк. 19 / 17

100. Охарактеризуйте лісові рекреаційні ресурси областей регіону.
101. Розкрийте структуру типів територій та об'єктів, включених до ПЗФ України. Які типи природоохоронних об'єктів розташовані в межах досліджуваного регіону?
102. Дайте оцінку історико-культурним ресурсам області.
103. Прослідкуйте територіальну структуру історико-культурних ресурсів в досліджуваному регіоні. Які райони мають найвищу та найнижчу насиченість історико-культурними ресурсами?
104. Дайте оцінку історико-архітектурним рекреаційним ресурсам регіону.
105. Археологічна спадщина досліджуваного регіону.
106. Охарактеризуйте фортифікаційні споруди.
107. Етнографічні ресурси області. Основні етнографічні групи населення Столичного та Північно-Західного туристичного регіону.
108. Музеї Столичного та Північно-Західного туристичного регіону в системі культурно-пізнавального туризму.
109. Біосоціальні ресурси областей.
110. Дайте коротку характеристику туристичному потенціалу кожної з областей які входять до складу Столичного та Північно-Західного туристичного регіону.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/241.00.01/М- ОК10-2024
	Випуск _____	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк. 19 / 18

Список рекомендованої літератури

Основна література

1. Джинджоян В., Тесленко Т., Горб К. Інноваційні технології в туризмі та гостинності : навчальний посібник. /В. Джинджоян, Т. Тесленко, К. Горб. Дніпро: ДГУ, 2023. – 348 с.
2. Мальська М., Грицишин А., Білоус С., Топорницька М. Фестивальний туризм: теорія та практика: навч. посібник / М. Мальська, А. Грицишин, С. Білоус, М. Топорницька. Київ : Видавець ФОП Піча Ю. В., 2023. – 232 с.
3. Мальська М., Паньків Н. Туристично-ресурсний потенціал території : підручник./М. Мальська, Н. Паньків. – Київ : Видавець ФОП Піча Ю. В., 2023. – 534 с.
4. Торяник В., Хрідочкін А., Джинджоян В. Основи музеєзнавства: навчальний посібник. /В. Торяник, А. Хрідочкін, В. Джинджоян/ Київ : Видавництво «Каравела», 2024. – 296 с.
4. Ярьоменко С. Туристичні ресурси України. Навчальний посібник /С. Ярьоменко. – К.: Олді+, 2021. – 472 с.

Допоміжна література

1. Закон України «Про туризм» від 18 листопада 2003 р. № 1282 // Урядовий кур'єр. – 2003. – 25 груд. (№ 244) – С. 15-19.
2. Закон України «Про охорону культурної спадщини» від 08.06.2000 р.
3. Закон України «Про курорти» від 5.10.2000 р. № 2026.
4. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування. – К. : Видавничо-поліграф. центр «Київський університет». – 2001. – 395 с.
5. Кузик С.П. Теоретичні проблеми туризму: суспільно-географічний підхід: монографія / Степан Кузик. – Львів : Видавн. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 254 с.
6. Любіцева О.О. Туристичні ресурси України: навч. Посібник / О.О. Любіцева, Є.В. Панкова, В.І. Стафійчук. – К. : Альтерпрес, 2007. – 369 с.
7. Масляк П.О. Рекреаційна географія: навч. посібник / П.О. Масляк. – К. : Знання, 2008. – 343 с.
8. Стафійчук В.І. Рекреалогія: навч. посібник. – К. : Альтпрес, 2006.
9. Туристичні ресурси України / Під ред. О.І. Лугова. – К. : Ін-тут туризму федерації профспілок України, 1996. – 352 с.

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний сайт департаменту туризму та курортів Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс] – Режим доступу:

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-19.10- 05.01/241.00.01/М- ОК10-2024
	Випуск __	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк. 19 / 19

<http://www.me.gov.ua/Documents/MoreDetails?lang=uk-UA&id=2c48859c-3471-4508-8d0d-60df67c47e84&title=ProUpravlinniaTurizmuTaKurortiv>

2. Офіційний сайт Держкомстату України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

3. Послуги туристичні. Засоби розміщення. Терміни та визначення: ДСТУ 4527:2006. – [Чинний від 2006-10-01]. URL: <https://uhra.com.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%94%D0%A1%D0%A2%D0%A3-4527.pdf>

4. Туристичний портал департаменту туризму Рівненської області. <https://jam.in.ua/ua/works/rivne-travel/>

5. Електронні фахові наукові видання Національної наукової бібліотеки України імені В.І.Вернадського. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN

6. Закон України «Про туризм». Верховна Рада України; Закон від 15.09.1995